Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 12. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 16-го СІЧНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JANURY 16, 1980 No. 12. VOL. LXXXVII.

ЗАСТУПНИК ГУБЕРНАТОРА МАРІО КВОМО І КОНҐРЕСМЕНКА ДЖЕРАЛДІН ФЕРАРО БУДУТЬ ПОЧЕСНИМИ ГОСТЯМИ НА СВЯТІ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ В НЮ ЙОРКУ

Маріо Квомо

Ню Йорк, Н. Й. (в.л.).— Управа Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій — Метрополітального Відділу УККА, інформує, що заступник губернатора стейту Ню Йорк Маріо Квомо і конґресменка з Квінсу Джералдін Фераро будуть почесними гостями на святі Української Державности, яке українська громада відзначатиме цієї суботи й неділі, 19-го і 20-го січня ц. р.. Як відомо, в суботу, в готелі Рузвельт при 45-ій вулиці і Медісон евеню відбудеться великий репрезентативний бенкет і баль для відзначення 62-ої річниці Самостійности і Соборности, проголошеної державними Актами в 1918-19 роках в Києві. Маріо Квомо буде особистим представником губернатора Гю Кері і прочитає на бенкеті проклямацію, що її з тієї нагоди підписав губернатор нюйоркського стейту.

Коротке святочне слово по-англійськи скаже д-р Аскольд Лозинський, а майстром церемонії буде д-р Іван Флис, головний предсідник УНСоюзу. До участи в бенкеті запрошено також Владику Василя Лостена, Єпископа Стемфордської епархії, отців парохів обидвох Українських Церков, представників американського і українського політичного світу та молодь. Американських гостей представлятиме д-р Юрій Волинець. Бенкет розпічнеться коктейлем о год. 7-ій вечора. У мистецькій програмі Свята виступить хор „Думка" (співорганізатор цієї імпрези) під дириґентурою Семена Комірного і чоловічий квартет „Каравана" під мистецьким керівництвом Михайла Шкварки. До танців гратиме оркестра Богдана Гірняка в побільшеному складі. В неділю, 20-го січня в усіх українських церквах відправляться Торжественні Богослужби в наміренні українського народу із зорганізованою участю громадянства.

Про програму свята Державности й інші справи вичерпно інформували на окремому засіданні КОУАО голова інж. Євген Івашків, д-р Юрій Волинець і мґр Іван Базарко. Останній зокрема довше зупинився над відзначенням Української Державности у Вашінґтоні у дні 23-го січня ц. р., про що „Свобода" вже інформувала, а також у столицях стейтів, зокрема в Олбані. Відзначення в Олбані відбудуться 22-го січня о год. 12:30 по полудні. При тій нагоді адміністративний директор УККА повідомив, що в неділю, 20-го січня в Українському Інституті Америки відбудеться перша зустріч Святослава Караванського і Ніни Строкатої-Караванської з представниками Екзекутиви і Крайової Ради УККА та репрезентантами центральних організацій, що їх на цю зустріч запрошено. В понеділок, 21-го січня п-во Караванські зустрінуться з представниками української преси у конференційній залі УККА при 203 2-га евеню. Знову ж 26-го січня відбудеться зустріч С. і Н. Караванських з українською громадою Ню Йорку в залі Стайвезант гайскул на 15-ій вулиці між 1 і 2 евеню.

ТЕОДОРА ДЖУСА ПЕРЕОБРАНО НА ПРЕЗИДЕНТА УІА

Ню Йорк (Р.С.). — У пленарному засіданні Ради Директорів Українського Інституту Америки (УІА), що відбулось тут у власних приміщеннях у вівторок, 18-го грудня 1979 року, взяли участь такі її члени, як: Теодор Джус, інж. Остап Балабан, д-р Іван Флис, адв. Михайло Пізнак, Йосип Лисогір, д-р Мирон Зарицький, д-р Василь Вереш, інж. Андрій Пащук, д-р Ростислав Сочинський та д-р Ярослав Падох. Маестро Петро Андрусів і п. Волтер Бакад оправдали свою присутність. Засіданням головував президент Інституту п. Т. Джус.

Найважливішою точкою денного порядку був вибір членів Екзекутиви та голів окремих комісій. Наступило питання, хто буде президентом у черговій каденції, бож п. Джус вже кількакратно усно й листовно відмовлявся виконувати цю функцію, бажаючи передати це становище новій особі. Один з директорів поставив внесок, щоб п. Т. Джус залишився дальше президентом Інституту з тим, щоб його звільнити від деяких фінансових й адміністраційних обов'язків, і щоб склад Екзекутиви також залишився без змін. Мотивував він це тим, що такий „статус кво" необхідно потрібний у цьому переходовому періоді, коли плянується знайти нових, охочих і компетентних людей для дальшої розбудови діяльности Інституту і скріплення його фінансової бази. Всі присутні цей внесок підтримали.

Наступили напружені, часом емоційні хвилини й зворушливі виміни думок, у висліді яких п. Теодор Джус погодився залишитись на становищі президента УІА ще на один рік. Цю його постанову прийнято овацією, виявляючи пошану і вдячність довголітньому президентові й добродієві Інституту.

На екзекутивного віцепрезидента з функцією голови Організаційної комісії переобрано інж. О. Балабана. Д-р І. Флис залишився секретарем і адв. М. Пізнак скарбником і головою Фінансової та комісії Студентського Фонду. Д-р В. Вереш став заступником секретаря, а п. Мирона Гнатейка обрано заступником скарбника, хоча покищо не директора, але з правом брати участь у всіх засіданнях Ради Директорів. Інші функції перейняли такі директори, як: інж. А. Пащук — голова Програмової комісії, маестро П. Андрусів — голова Мистецької комісії та д-р Р. Сочинський — голова комісії Громадських Зв'язків.

Адвокат М. Пізнак подав фінансовий звіт за 1979 рік, який не був готовий на останніх загальних Зборах

(Закінчення на стор. 3)

ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ ОН 104 ГОЛОСАМИ ПРОТИ 18 ВИМАГАЄ ВІДТЯГНЕННЯ СОВЄТСЬКИХ ВІЙСЬК З АФГАНІСТАНУ; ІРАН „ВИДВОРЮЄ" АМЕРИКАНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ

Ню Йорк/Москва/Тегеран. — У понеділок, 14-го січня, Совєтський Союз потерпів на форумі Об'єднаних Націй поважну дипломатичну поразку, коли представники 104-ох держав підтримали резолюцію, яка гостро натаврувала совєтську військову інтервенцію в Афганістані і вимагала „негайного, беззастережного і повного відтягнення чужих військ з Афганістану". Проти резолюції голосувало 18 делеґацій, 18 здержалось, а 12 делеґацій не були присутні під час голосування.

Хоча в резолюції не згадано Совєтського Союзу пойменно, то не було жадного сумніву, що вона звернена проти СССР, бо тільки совєтські військові частини находяться на терені Афганістану, як теж не було сумніву, що країни „третього світу", більшість яких переважно підтримує Москву на форумі ОН, глибоко затурбовані агресивною совєтською політикою. Із всіх держав „третього світу" 78 голосувало за резолюцією, 9 проти, 18 здержалось від голосування, а 10 делеґацій не були присутні під час голосування.

Політичні аналітики підкреслюють, що хоча Генеральна Асамблея не має повновластей змусити будь-якого члена ОН виконати її резолюції, то голосування в справі Афганістану представляє собою може найповажнішу поразку Москви на цьому міжнародному форумі від часу заснування Об'єднаних Націй.

Резолюція теж містить заклик до Ради Безпеки, щоб застановилася над можливими способами перевести цю резолюцію в життя. Однак, як відомо, Совєтський Союз у понеділок, 7-го січня, в Раді Безпеки наклав вето на подібну резолюцію і тому нема великих виглядів, щоб Рада ще раз розглядала справу совєтської інвазії на Афганістан.

Реагуючи на вислід голосування в Генеральній Асамблеї, совєтське пресове аґентство ТАСС у вівторок, 15-го січня, закинуло країнам Заходу, зокрема Америці, поширювання антисовєтської пропаґанди і втручання у внутрішні справи Афганістану. Проте, як вказують коментатори, ТАСС не подав точного висліду голосування, ані не цитував тексту резолюції.

Із Афганістану наспіли тривожні вістки, що великі совєтські військові з'єднання находяться близько кордону з Іраном, недалеко іранських нафтових піль, а інші совєтські частини посуваються в напрямі пакістанського кордону. ЗСА та ті країни, які в Генеральній Асамблеї засудили СССР за інвазію на Афганістан, під час дебат в ОН власне підкреслювали дальшу загрозу з боку Москви для інших держав того обширу.

Минулого понеділка іранський Революційний Комітет вирішив „видворити" з тієї країни всіх американських журналістів, твердячи, що їхні звідомлення „необ'єктивні" і, мовляв, шкодять іранській революції. Існує можливість, що Іран незабаром „видворить" теж британських і західньонімецьких журналістів. Аналітики вказують, що іранські власті хочуть затаїти перед світом зростаючі внутрішні проблеми в Ірані, наприклад повстанські рухи серед азербайджанців, курдів та інших народів. Американських журналістів повідомлено, що вони мусять виїхати з Ірану якнайшвидше, але не встановлено реченця.

Секретар Бравн позитивно оцінює китайські збройні сили

Шанґай, Китай. — Секретар Оборони Гаролд Бравн, закінчуючи свою восьмиденну інспекційну поїздку по Китаї заявив, що він та його делеґація мали необмежену можливість оглянути військові, морські та летунські бази як теж озброєння китайських збройних сил. І хоча американські відвідувачі підтвердили, що назагал китайське узброєння є дещо перестаріле, вони були здивовані тим, що відвідуючи танкову дивізію, летунську базу, корабельні верфи (пристані де будують кораблі) та головний штаб Східньої Китайської Морської Фльоти, вони переконалися, що все узброєння є китайського виробу. Деякі воєнні кораблі, як, наприклад, контрміноносці (винищувачі), взоровані на совєтських зразках з часу совєтсько-китайської приязні в 1950 роках, одначе китайські інженери і будівничі кораблів часто змінювали та уліпшували ці совєтські моделі.

Китайське летунство, яке нараховує понад 5,000 бойових літаків, не має модерного технічного випосаження, яке уможливило б літакам літати при будь-якій погоді, як теж уживає перестарілі скорострільні гармати. Американські спеціялісти є переконані, що китайці мають великі потенціяльні можливості змодернізувати узброєння усіх родів своїх збройних сил.

Хоч Америка покищо ще не рішила продавати модерне узброєння Китаєві, одначе Китай матиме змогу купувати індивідуальні технологічні вироби, які можна негайно застосувати до воєнного виробництва.

Крім того, на думку американських військових знавців, Китай потребує високолітаючих літаків-перехоплювачів, протилетунських ракет, які перестерігали б радарові станції, модерної земельної протилетунської оборони, та у воєнній морській фльоті — Китай потребує кращого випосаження проти ворожих підводних кораблів та торпед.

На думку модерних військових знавців, — китайські танки також потребують змодернізування, щоб дорівняти совєтським панцирним частинам, бо на випадок китайсько-совєтської війни, велику частину війни будуть вести танкові частини.

Колись китайська воєнна доктрина була базована на теоріях померdroшого Мао Тсе-Тунґа, цебто, теорії „народної війни" — мовляв, люди значать більше як гармати. Одначе, існують усі познаки, що за останні два роки китайські воєнні теоретики починають ревідувати ці теорії.

Секретар Бравн, одверто сказав, що і успішність і швидкість Пекіну змодернізувати свої сили, які змогли б ставити ефективний опір СССР, залежатиме від рішення американського уряду, та від достави технологічних запотребувань Китаєві.

Еспанський прем'єр-міністер приїжджає до Вашінґтону

Мадрид, Еспанія. — Еспанський голова уряду, прем'єр-міністер Адольфо Суарез прибув до Вашінґтону на одноденні відвідини президента Картера; цю подію офіційні еспанські кола уважають як символ піддержки ЗСА еспанським урядом під час політичної кризи між ЗСА та СССР.

Згідно з опінією політичних знавців, візита прем'єра Суареза правдоподібно є передвісником закінчення вагань Еспанії щодо її оприділення до групи держав „третього світу", куди Еспанія тяготіла деякий час. Уже в жовтні м. р. було заплянова́но візиту еспанського прем'єра до Вашінґтону, але посилена терористична діяльність у провінціях заселених басками перешкодила цій візиті.

З точки зору ЗСА, візита еспанського прем'єра буде доказом совєтському урядові, що Еспанія в ніякому разі не стане в ряди „невтральних держав". Під час війни на Близькому Сході в 1973 році уряд Франсіска Франка, турбуючись, щоби не втратити „спеціяльних відносин" з арабським світом, відмовив був Америці вживати еспанські летовища, якими вони користуються разом з еспанськими летунськими силами, для достави допомоги для Ізраїля.

Але в теперішній кризі між Сходом і Заходом, арабсько-ізраїльська конфронтація грає лише побічну ролю, і виглядає, що Еспанія дасть дозвіл Америці для користування летунськими базами для її дій на Близькому Сході, що не викличе неґативного впливу серед більшости арабських держав.

Минулого року, коли Еспанія вислала делеґацію на міжнародну конференцію „невтральних держав" до Гавани, прем'єра Суареза скритиковано за це, що він завернув Еспанію з природньої західньої орбіти на „невтральний" шлях.

Але останньо Суарез привернув Еспанію назад в західню політичну орбіту, піддержуючи рішення держав НАТО прийняти нові американські ракети для Західньої Европи, як теж гостро виступаючи проти

(Закінчення на стор. 3)

В Чікаґо помер св. п. д-р Роман Верес

Чікаґо, Ілл. — З Чікаґо інформують, що там у п'ятницю, 11-го січня 1980 року помер на 73-му році життя після тяжкої хвороби св. п. д-р Роман Верес — довголітній президент Українського Музею в Чікаґо, директор Суспільної Опіки, член редакційної колеґії першого довідника „Українці в Північній Америці", довголітній голова Українського Бібліотечного Товариства в ЗСА, автор цілого ряду вартісних праць.

Покійний народився 27-го листопада 1907 року в с. Парище в Україні. Студіював у Львові, на Українському Вільному Університеті в Мюнхені і Мічіґенському університеті, був відомим знавцем бібліотечної справи, дійсним членом НТШ-А, автором багатьох статтий у періодичній українській пресі на різні, переважно наукові теми та автором першого на Заході бібліографічного довідника.

Похорон відбувся 15-го січня ц. р. на українському православному цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку.

Кіссінджер пропонує розбудувати військові бази в Пакістані

Вашінґтон, Д. К. — Колишній секретар д-р Генрі Кіссінджер заявив, що ЗСА повинні встановити летунські і морські бази в Пакістані для оборони тієї країни перед можливим нападом зі сторони Совєтського Союзу. Він твердив, що встановлення таких баз показали б рішучість Америки, не загрожуючи Індії, яка провадила кілька воєн з Пакістаном. Підчеркуючи, що Пакістан є тепер на „фронтовій лінії совєтського наступу", д-р Кіссінджер сказав, що було б важче для ЗСА доставити таку кількість зброї, щоб Пакістан міг сам ставити опір совєтам.

Виступаючи в телевізійному панелі, д-р Кіссінджер також обороняв рішення президента Картера наложити ембарґо на американське збіжжя для СССР після інвазії на Афганістан.

Він закликав до перевірки загальної американської політики, і додав, що без ревізії цілости американської політики відносно СССР, спорадичні кроки чи рухи будуть тільки припадковими відрухами і вони ледве чи зможуть принести сподівані результати.

Секретар Оборони Гарольд Бровн, повертаючись з однотижневого побуту в Китаї, заявив у Токіо для телевізійної програми Бі-Бі-Сі, „що китайці також будуть помагати Пакістанові в різних ділянках, кажучи, що „совєтські дії в Афганістані впровадили новий і небезпечний елемент на світову арену".

Родина Ґінзбурґа незабаром прибуде до ЗСА

Москва. — Пресове аґентство Асошієйтед Пресс інформує, що родина Александра Ґінзбурґа, колишнього совєтського дисидента, що його виміняно разом з іншими чотирма дисидентами за двох совєтських шпигунів у квітні минулого року, прибуде незабаром до З'єднаних Стейтів Америки без їхнього формально адоптованого сина, якого совєтська влада рішучо не хотіла випустити. Щоб утруднити його виїзд, 19-річного Серґея Шібаєва покликано до війська. Совєтські еміґраційні чинники настоювали, що Шібаєв не належить більше до родини Ґінзбурґів і тому цим самим не може виеміґрувати за кордон.

Людміла Ґінзбурґ, 72-річна мати Александра, заявила західнім кореспондентам, що дружина Ґінзбурґа 41-річна Іріна і двоє дітей — 7-річний Александер і 5-річний Алексєй покинуть Совєтський Союз уже в лютому ц.р. Раніше вони не погоджувались на виїзд без їхнього прибраного сина Серґєя Шібаєва і тому відкладали свій виїзд до ЗСА, надіючись на те, що совєтські чинники під натиском публічної опінії таки погодяться на видачу візи для нього.

ЛЕВКО ЛУК'ЯНЕНКО ДОМАГАЄТЬСЯ СКАСУВАННЯ ПРИСУДУ І ПРАВА НА ВИЇЗД ІЗ СССР

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — Серед різних самвидавних документів з України, що останньо надійшли на Захід, є касаційна скарга Левка Лук'яненка, текст якої друкуємо нижче:

„Судовій колеґії в кримінальних справах від засудженого Левка Григоровича Лук'яненка зі слідчого ізолятора КДБ УРСР

Касаційна скарга.

20-го липня 1978 року Судова колеґія в кримінальних справах Чернігівського обласного суду (ЧОС) в місті Городні на підставі ст. 62 ч. II КК УРСР засудила мене до 15 років неволі: 10 років ув'язнення і 5 років заслання за т. зв. антирадянську націоналістичну пропаґанду.

До арешту, за любов до правди й України, мені не давали жити і хотіли, щоб я плазував. А не добившись від мене плазування, арештували.

Вирок, як й переслідування мене до арешту, є суцільним запереченням найелементарніших демократичних і національних прав і свобод людини. У своєму доповненні від 10 липня 1978 року до Протоколу про ознайомлення з матеріялами з попереднього слідства від 28 червня 1978 року, я на 20 сторінках показав несправедливість переслідування і лицемірства попереднього слідства.

Суд був такий же брехливий, лицемірний, несправедливий, і суддя не дав мені зачитати захисну промову, заборонив цитувати статті з ЗДПЛ (Заяви держав про права людини), ЗАХН (Заключного акту Гельсінкської наради), МПГПП (Міжнародного пакту про громадські і політичні права), Конституції СРСР. Заборонив цитувати мої заяви, що я їх подавав до попереднього слідства, відмовився оголошувати мої клопотання до суду, заборонив цитувати з радянського тексту слова щодо прав людини.

У вироці суддя безсовісно написав, що справу розглянено у відкритому суді, коли насправді він не дозволив моїй дружині робити письмові нотатки, не дозволив прислухатися процесові жодному своякові, а конвой проганяв городнянців словами: „Ідіть і займайтесь своїм ділом, а то зараз пущу на вас собаку!"

Внутрішня порушеність процесу полягає у забороні цитувати заяви і матеріяли попереднього слідства.

Таким чином відбулася таємна розправа, а не публічний, справедливий суд.

Безпосередньою причиною арешту було те, що я почав був клопотатися про виїзд з Радянського Союзу. Тепер після доконаної сваволі, вважаю за потрібне поінформувати Верховний суд УРСР про свою заяву до Президії Верховної Ради СРСР від ... грудня 1977 року про відмову від радянського громадянства. Домагаючись від вас скасування драконського вироку, прошу тим самим надати мені і моїй дружині Лук'яненко Н.Н. можливість подати в установленому порядку документи з клопотанням про виїзд з Радянського Союзу на постійне проживання за його межами.

Л. Лук'яненко

2 серпня 1978

Михайлові Осадчому, який перебуває на засланні погрожують судом за розтрату державного майна (ст. 99 КК РСФСР). Причина така, що, начебто, через його недбальство на роботі сталася пожежа пилок до різання дров.

Ширяться вістки, що в листопаді минулого року арештували Віталія Калиниченка, члена Української Гельсінкської групи.

Процес Миколи Горбаля має відбутися 17 січня ц. р.,а не 10 січня, як повідомлено попередньо.

ЩЕ ПРО ГАЛИНУ ДИДИК

Галина Дидик (справа) з Надією Суровцевою

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — Як вже інформовано з інших джерел, з України прийшла вістка, що 23 грудня 1979 року померла в Христинівці, Черкаська область, Галина Дидик, провідна діячка Організації Українських Націоналістів, колишня обласна провідниця Червоного Хреста в Тернопільській області, зв'язкова Проводу ОУН в Україні. Смерть наступила в результаті інфаркту.

Галина Дидик народилася в 1912 році. Арештована 5 березня 1950 року була засуджена на 25 років позбавлення волі. Дидик в'язнили у Владимірській тюрмі разом з Катериною Зарицькою, а згодом в Мордовському таборі ч. 385/3. Звільнена, як інвалід, у половині квітня 1971 року Дидик перебувала деякий час у Бережанах, а в липні того ж року мусіла переїхати на працю до Караґанди. В 1972 році якийсь час була в Нальчику в родині Юрія Шухевича, відтак у селі Шибалин та в Бібрці. В 1974 році вона придбала дві кімнати у Христинівці, Черкаська область, де її зустріла смерть.

Галина Дидик була одною з найзамітніших жінок-учасниць організованого українського визвольного руху воєнного і післявоєнного періоду.

Примітка редакції:

Звертаємо увагу читачів, що деякі джерела неправильно подають прізвище Покійної; замість Дидик пишуть Дідик.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміна адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Афганістан і консулят у Києві

У ході протисовєтських заходів, які визначають теперішню нову холодну війну між ЗСА і СССР, американський уряд наказав 17-ом совєтським дипломатам виїхати з Америки і тим обмежив персонал і діяльність совєтського консуляту в Ню Йорку та американського у Києві, з тенденцією, щоби ті обидва консуляти, заплянованi в добі детанту, зліквідувати. Президент Джіммі Картер і державний секретар Сайрус Венс, очевидно, думають, що, вдаривши по американському консуляті у Києві, вдарять по Москві.

Величезна помилка, яка ще раз доказує, як слабо американська державна верхівка зорієнтована щодо суті совєтської імперії, як слабо вона знає історію Східньої Европи і як помилково оцінює — на чому Москві залежить та що її болить. Обмеження персоналу й діяльности чи, тим паче, закриття американського консуляту у Києві — це не прикрість для Москви, а велика радість. Москва ж не хотіла американців у Києві, дармащо УССР є за совєтською конституцією „самостійною державою" з членством в Об'єднаних Націях.

Президент Картер правильно обурився збройною агресією Москви супроти Афганістану. Президент і його найближчі дорадники правильно вважають совєтську збройну інвазію в Афганістані за смертельну загрозу для світового миру і безпеки і правильно лякаються, що Афганістан стане базою, з якої СССР може помаршувати на захід до Ірану і на схід до Пакістану. В першому випадку це буде безпосередня загроза цілому світовому центрові нафтової продукції та загроза морському шляхові з обширу Перської затоки й Індійського океану до Західньої Европи. — знову ж випад проти Пекістану — це загроза маршу СССР до Індійського океану. Тому правильними, слушними і зрозумілими є політичні, військові і економічні санкції, що їх повів президент Картер проти СССР, щоби примусити його відкликати свої війська з Афганістану.

Очевидно, як можна було згори передбачити, що політичних і господарських засобів замало, щоби переконати Москву, що вона зробила помилку і тому повинна завернути. Можуть це вчинити тільки заходи військового характеру — виразна погроза, що Совєтський Союз ризикує війною на два фронти — на сході проти Китаю й мусулманського світу, підтримуваного Америкою, і на заході проти країн бльоку НАТО. Відомо, що західньоевропейські союзники Америки страшенно обережні й неохочі, щоб не вплутатися у зудар з СССР. Але, коли їм загрозить узалежнення свого запотребування на нафту від Москви — то певно настрій і підхід зміняться. Бо це вже не 50 американських закладників, а життєва справа, справа бути чи не бути для европейського континенту і цілого Заходу.

Подробиця з американським консулятом в Києві це ніби дрібна справа. Але страшенно характеристична для підходу ЗСА супроти Сходу Европи. Американська закордонна політика від часів Вудро Вілсона і Ф. Д. Рузвельта була наставлена на велику Росію і не бачила та по нинішній день не бачить, що велика Росія — це смертельний ворог Америки, а її природним союзником є поневолені Москвою країни і народи. Ліквідування американського консуляту в Києві — це виливання дитини з брудною водою. Найбільшим ударом по Москві була б заява президента Картера, що американська закордонна політика піде по лінії сприяння не тільки людським правам у всьому світі, але й по лінії деколонізації Східньої Европи, що вона, американська закордонна політика, буде популяризувати справу деколонізації Східньої Европи і буде сприяти завершенню цього процесу.

Не промовчування проблеми уярмлених Москвою країн і народів, а заторкування цієї проблеми, актуалізування її, моральне підтримування народів в СССР, які ненавидять русифікаторський большевицький режим — це найбільш успішна зброя у холодній війні Америки проти СССР. Дуже прикро, що президент Картер все ще цього не добачує.

Справа спонзорування українських біженців на поселення в Канаді

Вінніпеґ, Манітоба (Централя КУК). — Централя КУК звернулась до своїх складових організацій і їхніх підбудов в Канаді зі закликом зголошувати заяви їх готовости спонзорувати на поселення в Канаді українських біженців з переселенчих таборів у Відні й Римі, які за урядовими вимогами не могли б еміґрувати без такого спонзорства.

За договором, підписаним 20-го вересня 1979, Уряд Канади взяв на себе відповідальність за: транспорт до Канади, повну медичну опіку, мовний вишкіл, фаховий перевишкіл і за пошукування праці через урядові бюра затруднення. А спонзоруюча організація у порозумінні з Централею КУК є зобов'язана: забезпечити помешкання і харч та видатки на найконечніші особисті потреби, з тим що це зобов'язання вигасає із цією хвилиною, коли біженець зачне працювати і стане вповні самовистачальним, а найдальше до одного року від хвилини його прибуття до Канади.

Щоби справа увінчалась успіхом, Централі КУК потрібно заздалегідь одержати зголошення від Філій чи Відділів таких складових організацій, як: БУК, СУС, УНО, ЛВУ, СУКВ, ОУПіП та всіх інших, злядно від парафій і установ, які діяли б через свої складові організації КУК - із заявами їх готовости спонзорувати окремі родини чи одноособових українських біженців, залежно від їхніх можливостей.

Крім вище названих матеріяльних зобов'язань, найважливіше це те, що спонзоруюча установа, яка примістить біженця в хаті одного із своїх членів, дасть йому цю моральну українську опіку, без якої він ніколи не буде почувати себе добре в Канаді.

Святослав Гординський

АКТИ СВЯТОГО ПРЕСТОЛУ

(Виміна листування між Московським патріярхом і Ватиканом з приводу листа Папи Івана Павла II до кардинала Сліпого)

Недавній лист Святого Отця з 19-го березня 1979 р. до Його Еміненції кардинала Сліпого викликав у православному світі різні реакції, які спонукали Крутіцького і Коломенського митрополита Ювеналія, президента Відділу церковних справ для закордону при Московському патріярхаті, вислати Його Еміненції кардиналові Віллебрандсові, президентові Секретаріяту християнської єдности, листа, який ми тут подаємо разом з відповіддю кардинала Віллебрандса.

(2)

Церкви — сестри

II Ватиканський Собор засвідчив ясно, що католицька Церква визнає в православних Церквах справжні Церкви, які через священство, отримане в апостольському наслідстві, прославляють Господню Євхаристію і роздають Святі дари. Собор висловив свою пошану до їх власних правил, до їх духовних традицій і різних доктринальних виявів тієї самої християнської віри, які виробилися в них і які є закорінені в найдавніших і найбільш правдивих традиціях єдиної Христової Церкви. Якщо, в тягу століть і з причин, що не завжди були релігійні, виникли канонічні і доктринальні розходження між нашими Церквами, ми одночасно завжди залишаємося „Церквами-сестрами", висловом, що не є ні двозначним, ні овочем реторичної емоції, а що хоче висловити правду спільного зв'язку в містерії Христа, яка поєднує наші Церкви, незважаючи на їх відмінність. За словами Вашої Еміненції, ми намагаємося сьогодні дійти до вияснення цього зв'язку за допомогою молитви і братерського діялогу, так у деяких справах доктрини, де між нами існують ще непорозуміння, як і в проблемах душпастирських, що сьогодні найбільш пекучі. Отже, зв'язок, якого ми шукаємо, не є ні поглиненням однієї Церкви другою, ні домінацією одної над другою, але повним духовним зв'язком між Церквами, які визнають ту саму віру і те саме причасне життя, зв'язком, який виявляється видимо в структурах, що відповідають справжнім і найстаршим традиціям і волі Христа для його Церкви.

В минулому ці принципи не завжди були схоплені так само ясно й вони були часто зрозумілі і застосовані надто однобічно, що було зумовлене релігійною чи політичною ситуацією даної доби. Тут не місце для спроб судити те минуле чи подавати під сумнів добру волю наших предків у вірі. Але, в світлі Святого Духа, розвиток теологічних розважань і зріст взаємної любови дозволяють нам розглядати куди ширше і глибше церковне єднання, що повинно домінувати в наших Церквах. Ми переоцінюємо наша спільне минуле, щоб тим краще стати вище того, що в тому минулому могло нас протиставити, і в той спосіб відновити справжнє заміреня між нашими Церквами.

Берестейська унія

В цьому розумінні слід розглядати листа, зверненого до кардинала Сліпого. Папа Іван Павло II, звертаючися до помісної Церкви, яка має власну історію і власні традиції і що сьогодні переносить важкі випробування, не мав наміру висловляти свої погляди ні на теологію, яка інспірує наші спільні пошуки церковного поєднання, ні про методи, за якими ми повинні сьогодні і в майбутньому розвивати стосунки між нашими Церквами.

Для українських католиків, чи в їхньому краю, чи деінде, Берестейська унія завжди мала особливе значення. Через політичні незгоди й утруднення більш світські, ті католики завжди почувають себе з'єднаними з Римським Престолом зв'язком, який вони хочуть висловити видимо у своїй церковній структурі. Папа бажав звільнити цей зв'язок від елементів політичних і національних для кращого вислову постійних релігійних та церковних цінностей, які те поєднання зберігає для тих католиків, що у своїй помісній Церкві ще сьогодні знаходять плідний вислів свого релігійного життя, і щоб нарешті підтримати їх залишитися вірними своїй духовній спадщині. Він ні в якому випадку не мав наміру представити Берестейську унію як зразок наших відносин з православними Церквами сьогодні або якоїсь унії в майбутньому.

Уніяти

Часто можна зустріти в певних православних колах тенденцію судити католицькі уніятські Церкви неґативно. Дехто навіть хотів би, щоб їх зліквідування стало передумовою діялогу з Римською Церквою.

В одному листі до патріярха Алексея з 21 жовтня 1968 р. Папа Павло II писав: „...Наше апостольське забов'язання не дозволяє нам відмовити особам або групам людей увійти в повне поєднання з римо-католицькою Церквою". Він додав зараз же: „Будьте певні, що ми не дозволимо цього інакше, як з причин, що відносяться суворо до особистого переконання і вільного сумління, з виключенням всякого іншого мотиву, який міг би викликати почування чужі цьому переконанню".

В тому самому дусі Папа Іван Павло II вимагає правильно оцінити те, що в минулих віках було зроблено з думкою для віднови церковної єдности. З цих намагань, ведених в умовах відмінних від наших, надиханих теологією, яка не є тією, що ми її маємо сьогодні, народилися католицькі уніятські Церкви. Їх існування дозволило християнам висловити, згідно з вимогами їх сумління, їхнє поєднання з римською Церквою. В середині католицької Церкви вони пригадали конкретно, що латинська традиція не є єдиною християнською традицією справді автентичною. В тому розумінні їх існування було благодатним. З другого боку, треба признати, що, на жаль, їх заснування викликало зірвання єдности з православними Церквами і нові напруження між католиками і православними.

(Продовження буде)

М. Данилишин

ПРЕСА — ГОЛОВНА НАША ЗБРОЯ

В теперішніх складних і напружених відносинах преса відіграє головну ролю в житті всього людства, і лише ті народи є сильні, які мають добре поставлену пресу. Сила громади, а навіть сила народу в значній мірі залежить від сили їхньої преси, бож преса не тільки мірило їхньої культури, а й відбитка моральної сили дійсної їх духової вартости.

Преса представляє собою велику силу, бо вона не лише інформує, а також виховує суспільство і мов велика духова армія обороняє й захищає громадські права народів та стоїть на сторожі їх культурно-моральних вартостей. Преса — це головний чинник, який ширить серед широких мас загальне освідомлення, а водночас об'єднує ці маси до єдности та послуху в змаганнях за розвій та скріплення.

В історії преси стверджується, що преса — це важний чинник інтелектуального життя, невичерпне джерело засобів духа в розвої людства, які промощують шлях змагань за його краще завтра. Преса — це один з найбільших епохальних здобутків, який виконує велику місію в промощуванні нових шляхів до світлої майбутности.

В сьогоднішніх часах не лише спортові чи передвиборчі змагання, а навіть жорстока війна та всякі революції ведуться при допомозі преси, яка запалює як громадян, так і вояків до єдности та оборони позицій.

Для української діяспори наша вільна преса виконує важливу місію в змаганнях за самостійницькі права нашої Батьківщини. Наша вільна преса під сучасний стан нашого лихоліття стає одиноким умандатованим чинником в обороні наших історичних прав на міжнародній політичній шахівниці. Тому всі ми одностайно повинні змагати, щоб наша вільна преса була під кожним оглядом сильна, а тим самим заслуговувала, щоб до неї з належною увагою прислуховувався цілий світ. Добро нашої поневоленої, але нескореної Батьківщини вимагає, щоб наша вільна преса вірно й достойно стояла на сторожі наших найвищих ідеалів. Всі ми повинні бути свідомі того, що в теперішніх відносинах наша вільна преса — це головна наша зброя в обороні самостійницьких прав нашої помісної церкви і нашої Батьківщини, а тому всі ми повинні її належно підтримувати та розбудовувати. Мусимо мати на увазі, що наша вільна преса це будуючий чинник у житті нашої діяспори, а втримування нашої преси дуже коштовне, і тому кошти на існування нашої вільної преси мусить дати сама наша діяспора, бо вона для неї є необхідною. Отже, всі на фронт підтримки нашої преси, бо це одинока й головна наша зброя, якою в теперішніх відносинах можемо воювати.

Збираймо всі наші сили до спільної акції в розбудові нашої вільної преси, всі стараймося дати їй належне матеріяльне забезпечення, щоб вона мала змогу належно виконувати своє покликання в змаганнях за наше спільне краще завтра. Всі ми повинні бути свідомі того, що кожний з нас мусить зложити частину свого „національного податку" в користь нашої вільної преси, щоб вона мала змогу належно виконувати свою пресову службу, змагаючися за престиж і розбудову наших скупчень в розсіянні, як теж належно захищати державницькі права нашої Батьківщини.

Наша вільна преса виконує головну і беззастережну службу в інтересах нашого народу і в тому її цінність, яка заслуговує на всіляку піддержку нашої діяспори. Сила нашої преси майже повністю залежна від нашої дії в її скріпленні. З цього виходить, що нам треба виявити максимум нашої жертвенности.

Вільна наша преса — це найголовніша наша зброя, яку треба і втримувати, і підтримувати, як головного носія нашої самостійницької думки, як виразника нашої національної правди та основного оборонця історичних правд нашої дорогої Батьківщини.

М. Мар

РОЗВІЯНІ ІЛЮЗІЇ ОБМАНЕНИХ

(2)

Однак, національний табір цим разом був значно сильніший як у 20-их роках. Тепер вже діяв Комітет Українців Канади та мав таких випробованих українських приятелів серед англосаксонських громадян, як професори університету Джордж Симпсон, Вотсон Кірконнел та інші. Вони допомагали цю скажену атаку відбити.

Друга світова війна розкрила багато злочинів комуністичного режиму в Україні. Прийшли до Канади живі свідки, які заговорили про русифікацію, масові розстріли, в'язниці та концентраційні табори. Говорено також про те, що Україна не рівнорядний партнер Москви (СФСР), але є дійсною колонією зі всіма економічними і політичними атрибутами. Комуністичний табір, хоч вів завзяту пропаганду проти „новоприбулих", але все таки вслухувався в їхню політичну мову. Двадцятий конгрес Комуністичної партії в Москві підтвердив все те, що принесли з собою до Канади очевидці. В наслідок цього українські комуністи в Центральному комітеті Комуністичної Партії Канади піднесли голос протесту, зглядно домагалися, щоб КПК вислала до СССР і в Україну комісію, яка прослідила б, чи дійсно ведеться русифікація в Україні. Хоча комісія чи делеґація, яка повернувшись з України, засудила одноголосно русифікаційну практику, але Центральний комітет КПКанади під тиском Кремля згодом відкликав цей засуд проти становища українських представників в Центральному комітеті. І. Коляска підкреслює, що українські представники в ЦК також виступали проти вмаршування совєтських військ до Чехо-Словаччини та її окупації військами Варшавського пакту в 1968 році. Однак, всі ці становища української групи в ЦК не були рішучі, а ЦК КП з Москви завжди знаходив шлях їх знівелювати. Мимо цього ряди прокомуністичного фронту не ростуть, а маліють. При кінці 60-их років приходить цілковитий організаційний злам. Коли в роках 1949-1958 було понад дві тисячі членства (в 1945 році — 2.579, стор. 178), то в 1968 році це членство дійсних членів змаліло нижче однієї сотні. Все таки ТоУК розпоряджав ще в 1973 році 43 власними домівками, але в 1952 їх було 112 (стор. 185).

На сьогодні при ТоУК затрималася в основному прокомуністична еліта, яка стояла на чолі цього руху довгі роки. Що їх держить при цих розвіяних ілюзіях їхнього широкого загалу? Коляска доказує твердими даними й цифрами, що їх тримають тільки дивіденди і „синекури" таких підприємств як „Ґлоб і Тур", летунська агенція з СССР та „Українська Книга" — висилкова спілка пачок в Україну та до СССР. Обидві спілки є експозитурами української прокомуністичної еліти в Канаді. Є й такі, які кажуть, „а куди ми тепер підемо на старші літа". Молодого доросту цей рух в Канаді не має.

Автор належить до тих, які віч-на-віч стрінулися з совєтською дійсністю. Як довголітній член ТоУК та член Комуністичної Партії Канади він побував в роках 1963-1965 на партійному вишколі у Вищій партійній школі в Україні. Життя було іншим, як йому змальовували довгі роки в Канаді. Замість утопії, там була жорстока дійсність, яка його до краю розчарувала. Він зревідував свої погляди. Не кривив душею і заговорив відкрито, ясно і відважно. Таких авторитарні партії не терплять і визбуваються зі своїх рядів якнайскорше.

Повернувши з України І. Коляска в різний спосіб видобував звідтам важливі документи відносно русифікації. В 1968 році появляється на підставі цих документів його більша праця п. н. „Education in Soviet Ukraine"; A Study in Discrimination and Russification".

Праця ця появилася також в українському перекладі. В 1979 році появилася саме рецензована праця „The Shattered Illusion" з підтитулом: „The History of Ukrainian Pro-Communist Organizations in Canada".

З признанням треба підкреслити, що це дуже вірна історія цього руху в Канаді, при цьому підкріплена різними статистичними даними, таблицями, цифрами, провіреними датами в різних реєстрах тощо. Праця, хоча має політичний посмак, писана безпристрасно і речево. Праця дослідно-наукова, яка може служити тезою для докторського звання. Її вартість ще в тому, що мовно вона є доступна для англомовного читача, а зокрема може служити для деякої української молоді, яка цікавиться політичними проблемами і яка має добрий матеріял, в якому може сконфронтувати свої ліві чи праві погляди.

Появилась вона у відомому канадському видавництві „Peter Martin Associates Limited" в Торонто.

Д.Б. Чопик

В 400-ЛІТТЯ МЕЛЕТІЮ СМОТРИЦЬКОМУ

[1]

Покищо не встановлено ще точної дати, коли народився Максим, у чернецтві Мелетій, Смотрицький. Деякі джерела приймають за дату його народження 1578 рік, в „Історії української літератури" в 8 томах (Київ 1967 р.) подається приблизний час „коло 1577-79 р", а в „Краткой литературной энциклопедии" (Москва 1973-р.) його роком народження вважається 1572 рік. На всякий випадок у наш час проходить 400-літня річниця з дня народження Мелетія Смотрицького, доктора медицини, українського письменника-полеміста, філолога й церковного діяча. Сьогодні про нього рідко пишуть, а згадки, які появляються про нього, відносяться звичайно або до його полемічного твору „Тренос" або до його Граматики. Личило б, отже, згадати тут дещо про його життя.

Максим (Мелетій) Смотрицький народився на Поділлі у знатній сім'ї Герасима Даниловича Смотрицького, тодішнього кам'янецького городського писаря зі с. Смотричі. Герасим згодом переїхав до Осроґу. Там він став першим ректором острозької школи, де навчалися між іншими і його син, і Петро Сагайдачний, пізніший козацький отаман. Причинився також багато Герасим до видання Федоровим острозької Біблії1) в 1581 р., до якої він написав передмову. У 1587 р. вийшла також перша українська друкована пам'ятка полемічної літератури його авторства: „Ключ царства небесного" і „Календар римски новы", де Герасим висміював і таврував Рим і єзуїтів. Ця письменницька та видавнича діяльність батька проявила особливий вплив також на майбутню діяльність сина, Максима, яка рівнож пішла на шлях письменництва та мовознавства.

В острозькій школі Максим виявив свій талант, тому, за дорученням князя Василя Константиновича Острозького, його післали до віленської єзуїтської колеґії. Після її закінчення Максим Смотрицький став домашнім учителем князя Соломирецького, з яким, починаючи з кінця 1600 р., він подорожував по Німеччині та мав нагоду слухати лекції в університетах у Вроцлаві, Нюрнберґу, Ляйпціґу й Віттенберґу. В науці Максим успів добитися вченої степені доктора медицини. Коло 1608 р., він повертається з-за кордону, оселюється у Вільні та включається до боротьби братства проти унії. Коли осінню 1609 р. Іпатій Потій, віленський митрополит (уніят) приказав насильно відібрати, з піддержкою польського правління, усі православні монастирі та церкви навіть, коли православні ставили опір, з вломом, Максим написав на цей погром уже в 1610 р., свій „Тренос...", тобто плач (на взір народних голосінь) православної церкви, яка, забута й покинута своїми власними дітьми, ридає: „Горе мені бідній, горе нещасливій, пограбованій, позбавленій усіх моїх маєтків, обдертій із шат моїх на прилюдну ганьбу мого тіла й обтяженій невиносимими тягарами! Руки мої в оковах, ярмо на шиї, пута на ногах, ланцюг на крижах, над головою вогонь невгасимий; з усіх боків крики, страх, переслідування! Колись гарна й багата — я зогиджена і вбога! Колись була королевою, любленою всім світом, тепер усі гордять мною і знущаються. Все, що живе, — народи і всі люди землі, приступіть і послухайте голосу мого! Довідайтесь, чим була я давніше, і дивуйтеся!... Родила я дітей і виховала, а вони відмовилися від мене та приложили руки до мого упадку. Чому сиджу тепер, як одна з вдів, що ридають, — колись володарка сходу й заходу, півдня і північних країн? Удень і вночі плачу і сльози, як річні потоки, котяться по моїм обличчі й нема кому потішити мене — всі повтікали від мени".2) „Тренос" Смотрицького був принятий православними вірними, як Давидова молитва, яку навіть клали на грудях помершим. Однак за свою протикатолицьку настанову, дарма що там уже були висловлені нотки примиренства, „Тренос" був заборонений указом самого короля Зиґмунта III. та був тоді майже повністю знищений. Лише псевдонім автора, Теофіль Ортолог, зберіг його від репресій польської влади. Смотрицький перенісся тоді до Києва, де став ректором київської колеґії. Згодом він знову вернувся до Вільна, де в 1617 р., він постригся в монахи віленського монастиря Святого Духа й прибрав собі чернече ім'я Мелетій. За два роки він був іменований полоцьким архиєпископом та єпископом вітебським і мстиславським. Він сповняв ці функції від 1620 до 1627 років.

На пості православного владики Мелетій стрінувся з незалежною силою ставропігійських братств, яка була їм надана Константинопольським патріярхом. Щоби ограничити заряд та вплив цих братств, полоцький архиєпископ вибрався з кінцем 1623 р. через Київ до Константинополя і Святої Землі. В Константинополі він виєднав собі від партіярха грамоти, які ліквідували ставропіґію братств. Тривожний слух про ці грамоти скоро дійшов в Україну і, коли в 1625 р. Мелетей в поворотній подорожі завітав до Києва, його вже не впустили до Києво-Печерського монастиря, дарма що перед від'їздом до патріярха київський митрополит Іов Борецький дав його місії повне благословення. Коли ж привезені грамоти опубліковано, проти Мелетія зчинилась між православними буря, проти якої клер не міг уже відстоятися. Мелетій після цього вже не їхав до Вільна, але шукав собі притулку на півдні. Коли він старався дістати місце настоятеля в богатому дерманському монастирі на Волині, монастирські власті погодилися приняти його, але під умовою, що Мелетій перейде на унію. Коло 350 років тому, 6-го червня 1627 р. Мелетій Смотрицький перейшов на унію, але просив, щоб „для добра справи" його перехід задержати в таємниці. Католицька церква дуже зраділа таким великим досягненням і, самозрозуміло, не мала заміру цієї таємниці задержувати. Її розголошено. В Дермані Мелетій Смотрицький прожив шість років і там помер 27-го грудня 1633 року.

Церковна та суспільно-громадська діяльність Смотрицького проходила в часи, які напричуд близько нагадують нащу добу. Згадати б тільки головніші паралелі: тоді введено унію, тепер — її знесено; тоді й тепер (на еміґрації) спалахнув бій за календар; тоді й тепер дійшов до голосу мирянський люд, який відстояв тоді підняту проти нього руку митрополита Смотрицького й сьогодні, можна мати надію, сили цього ж люду рівнож не вдасться „власті імущим" придавити.

(Продовження буде)

Кергонксон — в поклоні Митрополитові Андреєві Шептицькому

За почином Марійської Дружини при церкві Пресвятої Трійці в Кергонксоні, Н. Й., 9-го грудня м. р., відбулася святочна імпреза у честь цього великого Митрополита Андрея Шептицького. До участи в програмі запрошені були хористи з православної церковці-пам'ятника Вояцької Святині, які, під дириґентурою Володимира Бакума спільними силами виконували програму свята, який з ентузіязмом вичував всіх співати, тому й не диво що імпреза мала характер соборницький.

На тлі великого портрету Митрополита кисти мистця Івана Денисенка, прибраного квітами, відбулася святочна програма, що її відкрив о. д-р Богдан Волошин Відтак слідували рецитації старших і молоді, спів злученого хору, та цікаве святочне слово редактора Василя Качмара, що усім вичерпно пригадав велику постать і ролю цього небуденного і незабутнього Митрополита Слугу Божого Андрея Шептицького.

Численно зібрана публіка розходилася домів з вірою, що в єдності сила народу.

Н. Войновська

ТЕОДОРА ДЖУСА...

(Закінчення зі стор. 1)

членів Інституту. Загальний прихід виносив 25,649 дол. Після видатків на суму 35, 836 дол., залишився дефіцит 10,187 долярів. У короткій дискусії вислухано різні пропозиції, як поліпшити матеріяльну ситуацію, і звіт затверджено. Обговорювано справу нового адміністратора УІА і розглянено різні аплікації. Остаточне затвердження рішено відкласти до чергового засідання, яке має відбутись у п'ятницю 25-го січня 1980 року.

Інж. О. Балабан звітував про діяльність Організаційної комісії. Комісія розглядає аплікації різних осіб, які хочуть стати членами Інституту. Інж. А. Пащук перерахував успішні імпрези й виставки, які відбулись у приміщеннях Інституту в останнім місяці.

Д-р Р. Сочинський подякував директорам, які, усі без винятку, склали пожертви в сумі, яка повністю покриває кошти видання двомовної, ілюстрованої брошури про діяльність Інституту на протязі 30-ти років. Підготова до цієї книжечки спочиває у фахових руках.

На цьому засідання закрито. Присутні взяли участь у скромному прийнятті, що його приготовила п-і І. Петровська, а яке уфундував д-р М. Зарицький. У товариській гутірці всі виявили радість, що п. Т. Джус дальше залишився президентом Інституту.

У Філядельфії вшановано 80-річчя проф. Петра Мегика

У листопаді м. р., українська громада у Філядельфії вшанувала 80-річчя знаного мистця, організатора мистецької освіти у Філядельфії та видавця „Нотаток з Мистецтва" — проф. Петра Мегика — ювілеєм. Святкування започатковано 17-го листопада відкриттям ретроспективної виставки праць Ювілята в домі Мистецької Студії. Слово, відкриваючи виставку, сказав маестро Михайло Дмитренко з Детройту. Виставлено було понад 50 праць з різних періодів його творчости — олії і темпери, рисунки і проєкти нутра. Виставка тривала до 1-го грудня і в тім часі її відвідало понад 300 осіб. Багатоілюстрований каталог виставки в статтях П. Андрусева, М. Дмитренка, С. Рожка і В. Поповича накреслив характер П. Мегика як мистця, виховника, видавця і просто як людину. З Філядельфії виставку переведено до Ню Йорку, де вона розпочалася в галерії ОМ—УА, 16-го грудня тривала до 30-го грудня м. р.

Ювілейний бенкет для вшанування проф. Мегика відбувся у суботу, 24-го листопада в приміщеннях коледжу Сестер Василіянок на Факс Чейсі. На бенкет прибуло 160 осіб, приятелів, шанувальників творчости Ювілята та його громадської праці, представники Філядельфійського Відділу УККА, духовенства та громадських організацій. Бенкетом провадив колишній учень проф. Мегика п. Василь Дорошенко, а привітальне слово виголосив проф. П. Андрусів. Вечерю, яку завершило печиво і ювілейний торт, фундований п. В. Києм, власником пекарні в Честері, приготовили п-ні з Ювілейного комітету: Н. Михалюк і Христина Їжак. Прекрасний спів п. Богдана Чаплинського і зворушлива деклямація п-ні Віри Левицької в мистецькій програмі викликали замітне враження у слухачів.

Наспіло багато писаних і усних привітів — особистих і від організацій з них головніші від Патріярха Йосифа, Митрополита Мстислава, письменника Уласа Самчука, від ВУАН. Представники НТШ вручили проф. Мегикові грамоту звичайного члена цього Товариства.

У заключному слові Ювілят образно представив перебіг свого життя і праці, зазначивши, що він скінчив середню школу як стипендіят Української Держави і тепер він своєю працею для розвитку української культури старається сплатити борг, який він затягнув як учень.

Це був один з найбільш успішних бенкетів, на якому філядельфійська українська громада вшанувала заслуги цієї видатної людини, яка причинилася до скріплення українського мистецтва в Америці.

Н. Н.

Василь Пакуляк

У сороковий день бл.п. Сергія С. Єрмоленка

Тяжко писати про те, що з — поміж нечисленних рядів української громади в Міннеаполісі-Сейнт Пол, Міннесота на 70-му році життя відійшла небуденна людина, бл.п. інж. Сергій С. Єрмаленко. Про його життьові шляхи та студії написано в книзі „Українці в Північній Америці". Про життя Покійного розповіла на тризні голова Відділу УККА на Міннесоту мгр Люба Менжега. Бл.п. Сергій Єрморенко був неодноразово головою Відділу УККА або беззмінно входив у склад Управи. Такого почуття обов'язку, як у покійного С. Єрмоленка рідко можна знайти. Незаступиму втрату понесла церковна громада св. Юрія Переможця. Незамінимий дяк, співак церковного хору; забракне його між співаками хору „Дніпро"; не буде його між членами Т-ва Українських Інженерів Америки. Протягом довгих років він допомагав в архіві при бібліотеці Міннесотського університету. Він був великою допомогою покійному проф. О. Грановському Сам він був добрим знавцем українознавчих предметів, зокрема історії та географії, так, що всі його називали „ходячою" енциклопедією. Був приятелем Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді. Його ніколи не бракувало на виставках ОПЛДМ чи на мистецьких виставках. Однак він не робив того ради популярности. Це була чесна людина й обов'язкова. Він не був партійним, належав до Українського Вільного Козацтва і при всякій нагоді старався насвітлювати серед не-українців українську справу з об'єктивного боку.

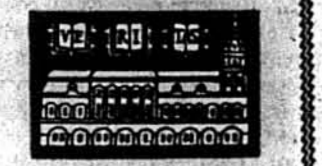
Громада оцінила його заслуги. Велика заля похоронного заведення заповнилася побереги. Співав хор „Дніпро". Були парафіяни обох віровизнань і кілька знатних американців. Панахиду та заупокійне Богослуження відправляв о. прот. Микола Метулинський.

По похороні в суботу, 3-го листопада м.р. відбулася тризна, на якій було понад сто осіб. Про заслуги і працю для громади бл.п. Сергія Єрмоленка говорили: п-і Л. Менжега від місцевого УККА, п. В. Пакуляк від ОПЛДМ, п-ні Міка Реймонд-Янович від Українського Архіву, о. митрат А Кість, п-ні К. Гуцал від 16-го Відділу СУА, протодиякон М. Бринь, дириґент хору „Дніпро", інж. Степан Тисовський від ТУІА Інженерів. Впорядчиком похоронної трапези був голова парафії св. Юрія Переможця Іван Дмитрович Сингаївський, який згадав спільне перебування із бл.п. С Єрмоленком в таборах ДП і співпрацю в парафії.

За вислови співчуття і за участь у похоронних відправах подяку всім присутнім склав син Покійного Ігор Єрмоленко. На добродійні цілі зібрано: 150 дол на український еміграційно історично-дослідчий центр при Міннесотському університеті; 140 дол. на Культурний Центр при Савт Баунд Бруку, Ню Джерзі; 50 дол. на Духовну Семінарію ім. Св. Софії при Савт Баунд Бруку.

Залишилися горем опечалені—дружина Покійного інж. Валентина Єрмоленко, син Ігор з родиною, та пасербиця Інна.

ПРЕКРАСНІ ЖЕРТВОДАВЦІ ФКУ

— Маркіян Стасюк з Боффало: „Пересилаю чек, що його одержав від св. о. Миколая (моєї доні Марії), замість дарунка під ялинку. Долучую ще й своїх 50 долярів та аплікацію дорівнювального фонду (мачінґ ґіфт) мойого працедавця і все те шлю до Вас як дарунок — цеголку в будову цінної установи, якою є УНІГУ". Вп. П. Маркіян Стасюк є прихильником ФКУ вже від 1968 року.

— Омелян і Татяна Антоновичі з Вашінґтону, пересилаючи знову 1,000 доляровий даток, досягли суми їхніх пожертв на ФКУ у висоті 10,150 долярів. Таке доброчинство ставить їх в категорію визначних меценатів ФКУ.

— Михайло Янишин з Ст. Пітерсбурґ: „На вічний спомин про мою Покійну, Дорогу й Вірну Дружину Михайлину Бойко-Янишин, дарую на фонд українських студій в Гарвардському університеті — 2,000 долярів". Це вже друга 2,000-долярова пожертва цього мецената.

— Д-р Богдан і Джоан Целевичі з Чікаґо: „В сорокову річницю ув'язнення, вивозу й замучення в московській в'язниці батька бл. п. Володимира Целевича на українські студії в Гарварді складаємо 1,000 долярів.

— Василь і Анна Пилипюки з Чікаґо прислали карточку із святочними побажаннями з нагоди Різдва Христового і вже сьому тисячку долярів.

— Визначні меценати ФКУ, д-р Степан і Олена Войтовичі з Чікаґо знову вплатили на українські студії в Гарварді - 1,000 долярів. Сума їхніх дотеперішніх пожертв — 11,200 долярів.

— Найновіші меценатські пожертви: Степан Данилевич, д-р Володимир Занків, інж. Михайло й Любомира Пежанські, Роман Іваницький, Володимир і Олімпія Роговські.

— Новою 785-ою меценаткою ФКУ стала Вп. Пані Марія Овчинник з Гайлянд Парку, Н. Дж.

Інж. Андрій Пащук з Ню Йорку, меценат ФКУ, пише: „Історію творять одиниці. Нації в яких таких одиниць більше, стають незалежними, а то й могучими. Створення українських катедр і УНІнституту в Гарвардському університеті це — історична подія, яка вказує на те, що між нами є великі люди.

Президент Гарварду, д-р Дерек К. Бок, проголошуючи створення катедр та Інституту, сказав, що Гарвард має багато меценатів, але збірне меценатство української громади це подія без прецеденсу в цій високій школі.

Вірю, що наша скромна громада збірного меценатства в цьому році завершить фундацію Українського Наукового Інституту в Гарвардському Університеті".

Пожертви шліть, будь ласка, на адресу:

Harvard University
Ukrainian Studies Fund

1581-83 Massachusetts Avenue • Cambridge, Mass. 02138

ПОВІДОМЛЕННЯ

Українська Православна Федеральна Кредитівка в Ню Йорку

подає до відома всім своїм Членам, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться

дня 10-го лютого 1980 року
в церковній залі української православної церкви Св. Тройці в Ню Йорку, Н. Й.
при 359 Брум вул.

Початок Зборів — год. 1-ша по пол.

ПОРЯДОК ДНЯ

1. Відкриття і ствердження кворуму.
2. Прийняття порядку денного.
3. Відчитання та прийняття протоколу попередніх Загальних Зборів.
4. ЗВІТИ РАДИ ДИРЕКТОРІВ:
   а) Голови
   б) Скарбника
   в) Кредитового Комітету
   г) Контрольної Комісії
5. Дискусія над звітами
6. Інформації Номінаційної Комісії
7. Вибір членів Дирекції і Кредитового Комітету
8. Затвердження бюджету на 1980 рік
9. Плян праці на 1980 рік, внески і побажання
10. Закриття Зборів.

УПРАВА

Еспанський прем'єр-міністер...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

совєтської пропаґанди в колишній еспанській колонії Екваторіяльної Ґвінеї. Суарез також гостро засудив совєтську інвазію Афганістану, називаючи її „брутальним кроком" та взиваючи Москву до відкликання своїх військ з тієї мусулманської країни.

Цей новий зворот в еспанській закордонній політиці напевно приспішить дебати в Еспанії на тему чи Еспанія повинна вступити до НАТО, як цього собі бажає мадридський уряд, а проти чого виступають еспанські соціялістичні і комуністичні партії.

ОБ'ЄДНАННЯ ЖІНОК ОЧСУ — ВІДДІЛ в НЮ ЙОРКУ

має шану запросити своїх Членів та все Українське Громадянство на

ТРАДИЦІЙНУ ПРОСФОРУ

яка відбудеться

в неділю, 20-го січня ц. р., о годині 2-ій по полудні в залі ОУВФронту, при 136 Друга Авеню **в Ню Йорку**

В ПРОГРАМІ:
Реферат про Різдвяні Звичаї
Збірні й поодинокі деклямації учнів школи Українознавства Осередку СУМ-А в Ню Йорку
Сольоспіви солісток-сумівок: ОКСАНИ ХАРУК і ХРИСТИНИ ІВАНІВ
Акомпаньямент — СОНЯ ШЕРЕҐ

Просимо до чисенної участи, гостям раді!

Управа

В ТОЛІДО ПОМЕР БЛ. П. Д—Р РОСТИСЛАВ ВАСИЛИШИН

Толідо, Огайо. — У понеділок, 14-го січня 1980 року тут помер несподівано на уар серця на 58-му році трудолюбивого життя бл. п. д-р Ростислав Василишин. Тіло покійного буде похоронене на українському православному цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку. Похоронних відправ ще не устійнено.

ПОДЯКА
УПРАВА УСВТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ"
помішуючи додаткових жертводавців, дякує всім за вшанування пам'яті довголітнього члена Управи і великого Приятеля молоді

бл. п.
Інж. АДРІЯНА ЛАПИЧАКА

складаючи свої пожертви на Спортово-Виховну Працю „Чорноморської Січі". Жертви з цієї нагоди зложили:
по 50.00 дол. — П. і М. Олесницькі;
по 25.00 дол. — Д. Сенежак, Р. Іваницький і д-р Попович.

Замість квітів на свіжу могилу Великого Кооператора

сл. п.
Інж. БОГДАНА БІЛИНСЬКОГО

складаємо 100 долярів на Фонд Світового Конґресу Вільних Українців.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВНА КАСА „САМОПОМІЧ" в ЧІКАҐО

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ м. НЮ ЙОРКУ
Відділ Українського Конґресового Комітету Америки

має шану запросити Українське Громадянство Метрополії Великого Ню Йорку й околиці на

ПЕРШУ ГРОМАДСЬКУ

З У С Т Р І Ч

з найновішими дисидентами

СВЯТОСЛАВОМ і НІНОЮ СТРОКАТОЮ КАРАВАНСЬКИМИ

яка відбудеться

в суботу, 26-го січня 1980 року, о годині 5-ій вечора
в Stuyvesant High School, 15-та вул., між 1-ою і 2-ою Авенями в Ню Йорку

В ПРОГРАМІ: привітання, слово гостей і запити.
ВСТУП: $5.00 від особи, пенсіонери і студенти $3.00 (збірки не буде)

Чистий дохід буде переданий нашим Шановним Гостям.

УПРАВА

Братство св. Миколая — 5-ий Відділ УНСоюзу в Асторії, Н. Й.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ

відбудуться

в неділю, 27 січня 1980 р., о год. 4-ій по пол. в парафіяльному приміщенні в Асторії
при 37-09 31-ша Авеню

У зборах візьмуть участь представники Головного Уряду Українського Народного Союзу.

Проситься про чисельну участь.

УПРАВА

В. Левенець, предс. М. Хоманчук, секр.

Український Народний Союз
проголошує
ПРИДІЛ СТИПЕНДІЙ
потребуючим студентам
на академічний рік 1980-81

Стипендії будуть признані Стипендійною Комісією УНСоюзу студентам визнаних університетів і каледжів, які є членами УНСоюзу щонайменше два роки, на основі:

1. Фінансової потреби;
2. Студійних досягнень (оцінок);
3. Активности в українському громадському, а зокрема студентському житті.

Подання про стипендії, на формулярах, що їх можна набути в Головній Канцелярії УНСоюзу, слід вносити до 31-го березня 1980 року, на адресу:

Ukrainian National Association
30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07302

Українське Бібліотечне Товариство Америки

з глибоким сумом повідомляє, що в п'ятницю, 11-го січня 1980 року в Чікаґо, Ілл., відійшов у Вічність на 73-му році життя

бл. п.

Д-р РОМАН ВЕРЕС

довголітній голова та почесний член УБТА, президент Українського Національного Музею в Чікаґо, голова Українського Бібліографічно-Довідкового Центру, автор праць Бібліотекознавства та суспільно-громадський діяч.

ПОХОРОН у вівторок, 15-го січня 1980 року на українському православному цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

•

Опечаленій Родині Покійного висловлює глибоке співчуття

Головна Управа УБТА

Ділимося сумною вісткою з Українською Спільнотою, що 11-го січня 1980 року, після тяжкої недуги, упокоївся в Бозі, в Чікаґо, Ілл.

бл. п.

Д-р РОМАН ВЕРЕС

визначний український бібліотекар, бібліограф та культурний діяч; почесний і дійсний член багатьох Українських Наукових і Культурних Товариств та автор ряду бібліографічних і дослідчих праць.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

•

Опечаленій Родині Покійного, висловлюємо глибоке співчуття.

Асоціяція для Поширення Українських Студій

Субота, 2-го лютого 1980 року
Hotel Pierre, New York City
5th Avenue and 61st Street
Коктейл — 7:30 веч. Бенкет-Баль — 8:30 веч.
Оркестра: ТЕМПО

БАЛЬ ІНЖЕНЕРІВ і ЛІКАРІВ

З ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ДЕБЮТАНТОК

Зголошення Дебютанток до 19-го січня 1980 р. приймають:
п-ні О. Базилевська, 166-25 22nd Ave., Whitestone, N.Y. 11357. Tel.: (212) 352-8404
і п-ні В. Кушнір, 28 Ritchie Drive, Yonkers, N.Y. 10705. Tel.: (914) 423-1895
Зголошення на Баль:
Інж. Я. Січинський, 100 Cedar St., Dobbs Ferry, N.Y. 10522. Tel.: (914) 693-4802
і д-р Р. Кісілевський, 625 East Passaic Ave., Bloomfield, N.J. 07003
Tel.: (201) 338-8406 по 9-ій веч.

Відзначено 30-річчя Осередку СУМ-А в Ню Йорку

Бенкет з нагоди 30-річчя Осередку СУМ-А в Ню Йорку. Промовляє голова Проводу ОУН Ярослав Стецько.

Серед повені різних ювілейних святкувань, забав демонстрацій, маніфестацій великої української громади в Ню Йорку, відбулися ювілейні святкування, а саме 30-річчя Осередку СУМ-А. Саме цього року минає 30 років, коли то, 8-го жовтня 1949 року, постав один із перших Осередків СУМ-А на терені ЗСА ім. ген. хор. Тараса Чупринки в Ню Йорку. Для відзначення цього ювілею, Управа Осередку СУМ-А покликала до дії Ювілейний комітет, головою якого назначено Григорія Цебрія, який у співпраці з іншими членами Комітету, підготовили та влаштували величавий святочний бенкет, що відбувся в суботу, 15-го грудня 1979 року в Авдиторії Школи св. Юра. Понад 350 осіб взяли участь в Ювілейному Бенкеті, які своєю присутністю, висловили признання та вдячність тим друзям-сумівцям, які, від початків заснування Осередку, працюють над вихованням нашої дорогої молоді. Своєю численною участю в бенкеті, представники різних організацій й установ та українське громадянство Ню Йорку, — дали моральну підтримку у виховній праці Осередку СУМ-А.

Бенкет розпочато введенням почесної президії на залю. Повстанням з місць, учасники бенкету привітали почесного гостя бенкету, голову Проводу ОУН Ярослава Стецька, який увійшов в супроводі д-ра Степана Галамая і голови Ювілейного комітету.

Офіційне відкриття довершив Григорій Цебрій, який привітав гостей та присутніх, які прибули на це свято. Тостмайстром бенкету був голова Крайової Управи СУМ-А та один із перших членів Осередку СУМ-А в Ню Йорку інж. Мирослав Шміґель, який попросив о. д-ра Володимира Ґавліча, ЧСВВ, пароха церкви св. Юра провести молитву.

Глибокозмістовний привіт з ґратуляціями для Осередку СУМ-А з приводу 30-річчя, виголосив голова Проводу ОУН Ярослав Стецько, який в своєму слові підкреслив великий вклад праці не тільки у вихованні нашої молоді, але також праці в рядах ОУВФ в допомозі українському поневоленому народові. З черги промовив голова ЦУ СУМ мгр Евген Гановський, який рівночасно був головним доповідачем на бенкеті. Крім вітання та признання за працю від ЦУ СУМ, мгр Гановський наголосив важливість завдань Спілки Української Молоді на еміґрації та вказав на тяглість сумівської дії від перших днів її заснування в Україні (1925 рік), аж по сьогоднішній день.

Після промови голови ЦУ СУМ, тостмайстер підніс тост за здобутки Осередку в його 30-річчя та всіх тих, які активно працюють й морально та матеріяльно сприяють розвиткові Осередку.

Відтак тостмастер Мирослав Шміґель представив представників за головним столом: голову Проводу ОУН — Ярослава Стецька, представників ОУВФ — д-ра Степана Галамая, голову ЦУ СУМ-А — мгра Евгена Гановського з дружиною, діючого голову Осередку СУМ-А в Ню Йорку — Корнеля Василика з дружиною, о. д-ра Володимира Ґавліча, ЧСВВ, о. Івана Ткачука — капеляна сумівської православної молоді на Оселі СУМ-А в Елленвілі, о. протоієрея Володимира Базилевського, представника Станиці Пласту — інж. Ореста Кебалу, голову Ювілейного комітету — Григорія Цебрія з дружиною, голову Централі УН-Помочі — Володимира Мазура, голову Дому ОУВФ — мгра Івана Винника, ред. Богдана Гаргая, представника Централі УККА — д-ра Михайла Снігуровича, представника Об'єднаного Комітету в Ню Йорку — Миколу Хоманчука з дружиною, голову КУ ТУСМ — Андрія Прятку, представника Шкільної Ради й одночасно директора Школи Українознавства Осередку СУМ-А в Ню Йорку — професора Павлину Андрієнко-Данчук, голову Другого Відділу ООЧСУ — Богдана Качора з дружиною, голову ОЖ ОЧСУ — Марію Лозинську, президента Кредитівки „Самопоміч" — адв. Романа Гуглевича, представника Організації Оборони Лемківщини — Петра Гарагайду та голову Відділу ПАБНА — інж. Михайла Шпонтака. Крім згаданих вище представників, було ще на залі понад 50 представників центральних, крайових та місцевих організацій, які прийшли привітати СУМ-А з нагоди його 30-річчя існування.

Під час бенкету, короткі привіти склали отці: о. д-р Володимир Ґавліч, ЧСВВ, о. Іван Ткачук, о. протоієрей Володимир Базилевський, інж. Орест Кебало від Станиці Пласту, д-р Михайло Снігурович від Централі УККА, Микола Хоманчук від Об'єднаного Комітету, адв. Роман Гуглевич від Кредитової Кооперативи „Самопоміч", який вручив 500-доляровий чек на виховну ціль молоді Осередку СУМ-А та Микола Кузик, який в імені церковного хору парохії св. Юра вручив 100-доляровий чек для хору „Жайворонки". Після усних привітів, тостмастер відчитав привіти від Блаженнішого Патріярха Йосифа Сліпого, стемфордського Владики Василя Лостена та від багатьох організацій й установ, які наспіли на ювілейні святкування Осередку СУМ-А.

Історію Осередку СУМ-А і його працю на протязі 30 років, виголосив ред. Богдан Гаргай. Немов на фільмовій стрічці, проходили роки дії нюйоркського СУМ-А, який вславився чи не найбільшою діяльністю, не тільки серед молодечих організацій, але й також серед інших суспільно-громадських організацій міста Ню Йорку.

Опісля розпочалась мистецька програма, яку підготовив мистецький керівник Ювілейного Бенкету, хореограф танцювального ансамблю „Верховинці" Олег Ґенза, а якою провадив Богдан Гаргай. Виконавцями програми були: молодша юначка Соня Решітник, яка з душею продеклямувала вірш під заголовком „У 30-річчя" — пера інж. Валентини Юрченко. Цей вірш спеціяльно був присвячений 30-річчю Осередкові СУМ-А. Пані Зеня Лавришко-Бундзяк, колишня активна сумівка на початках існування Осередку, відспівала: „Карпатський вальс" та уривок із „Запорожця за Дунаєм" при фортепіяновому акомпаньяменті Олеся Кузишина. Старший юнак-сумівець Олесь Фурда відспівав в супроводі бандури наступні пісні: „Запроси у сни" — Володимира Івасюка та „Чого плачеш, Україно" — новітню думу. Юнак молодшого юнацтва СУМ-А Юрій Прятка продеклямував вірш Леоніда Полтави „30 річчя СУМ-А", також спеціяльно написаний в честь Осередку-Ювілята. Дружинник-сумівець Юрій Фурда по-мистецьки, з відчуттям відограв на фортепіяні „В'язанку українських мелодій". Милою несподіванкою був виступ сумівського тріо із дівочого хору „Жайворонки" в складі: Галі Благої, Бриґіди Заяць-Ласовської та Марійки Кінь при фортепіяновому супроводі проф. Лева Стругацького, відспівали: „Вітер з гаєм розмовляє", „Тополя" та „Як би мені черевики". При появі хористок не тільки їхній імпозантний вигляд, але також і голосово, вони заімпонували присутнім. Це був перший їхній виступ, а приготовив їх до виступу проф. Лев Стругацький, дириґент хору „Жайворонки". Наймолодша танцювальна група „Верховинці" Осередку СУМ-А під мистецьким керівництвом Дарії Ґензи виконала танок, а саме „гопак колом" під рясні оплески публіки. Атракцією й насолодою був виступ солістки — сумівки Олі Гірняк, яка своїм чудовим голосом відспівала при акомпаньяменті дружинниці Соні Шереґ наступні пісні: „Вечірня пісня", „Ой, співаночки мої" та „Місяць на небі". Пан Станислав Косів — музичний керівник оркестри танцювального ансамблю „Верховинці" знаменито відограв на акордеоні „В'язанку гуцульських молодій". Знаменитою розваговою точкою мистецької програми був гостинний виступ відомої гумористки п-ні Климовської-Язичинської з Філядельфії, яка під безперервні оплески, прочитала дві свої гуморески — дуже актуальні в теперішньому часі, а саме: „Промови" та „Колись і тепер". Мистецька програма була на високому рівні й учасники бенкету щирими оплесками вітали всіх виконавців програми.

Під час бенкету, крім усних привітів та подарунків, склали на цілі Осередку чи хору „Жайворонки" панове: сумівець сеньйор Василь Харук — 100 дол., крім цього він приготовив виставку різних сумівських видань, як також сумівські альбоми Осередку, з яких учасники бенкету могли побачити всю працю, як також і вирізки та знімки від початку заснування цього Осередку. Василь Харук вже довгі роки є архіварем Осередку СУМ-А. Рівночасно п. Мирон Заліпський склав 100 дол. на цілі, а зокрема виховну працю осередку СУМ-А. Голова Фундації УВУ в ЗСА д-р Петро Гой уфундував стипендії для учасників курсів на УВУ між 150, а 400 дол. Ці гроші асигновано із Стипендійного Фонду бл. п. БогданниСидор-Чарторийської, яка була активною членкинею Осередку СУМ-А в Ню Йорку, членом КУ СУМ та учителькою в Школі Українознавства Осередку СУМ-А. Всіх поданих вище жертводавців, учасники бенкету нагородили оплесками.

Перед закриттям бенкету голова КУ СУМ-А Мирослав Шміґель проголосив відзначення для наступних подруг і друзів за їхню активну працю для Осередку СУМ-А в Ню Йорку: почесним членством Осередку СУМ-А відзначено: Мирослава Шміґеля, Івана Кобасу, Володимира Костика і Василя Лавра; визначними членами: Марію П'ятку, Евгенію Кузьмович, Романа Кіфяка та Петра Когута.

На закінчення бенкету промовив діючий і довголітній голова Осередку СУМ-А Корнель Василик, який в своїх змістовних і теплих словах сердечно подякував Ювілейному комітетові, всім гостям, учасникам мистецької програми, учасникам бенкету та всім тим, які морально та матеріяльно допомагали й допомагають тепер Осередкові виконувати свою відповідальну працю — виховувати українську молодь. „Минає 30 років від заснування нюйоркського Осередку СУМ-А, — заявив п. Корнель Василик, — пройшло три декади наполегливої праці Осередку для збереження молодого покоління тут на цьому специфічному терені великого Ню Йорку. Не йдеться тут про ще один бенкет, яких так багато в нашій громаді, а про те, що цими ювілейними святкуваннями закарбовано ще один етап корисної виховної праці динамічної молодечої організації, якій на ім'я СУМ". Ювілейні святкування Осередку СУМ-А ще продовжуються, з новим роком бо Осередок дасть українській громаді великий ювілейний концерт. У цьому концерті виступить дівочий хор „Жайворонки" в новому складі — 50 дівчат-хористок в нових одягах і з новим репертуаром. Виступить бравурний танцювальний ансамбль „Верховинці", солістки, тріо та молодші танцювальні групи Осередку СУМ-А. Після ювілейного концерту в Ню Йорку, мистецькі одиниці Осередку виїдуть в турне на Захід і до Торонто, Канада. На закінчення ювілейних святкувань, осередок готує ювілейне видання — книгу, в якій буде поміщена історія Осередку та інші різні статті, зв'язані з ювілеєм. Редактором ювілейної книжки є активний сумівець ред. Богдан Гаргай.

Управа і Булава Осередку СУМ-А та виховники дальше старатимуться працювати для виховання національно-свідомої молоді, яка тут продовжуватиме працю своїх попередників для української громади, щоб приспішити день волі для українського поневоленого народу.

Богдан Гаргай

Конференція ФКУ в Огайо

У Лорейні, Огайо, відбулась від 9-го до 11-го листопада м. р., Конференція Представників ФКУ, в якій взяли участь делеґації з Детройту, Піттсбургу, Клівленду та Лорейну, а з Торонто завітав Петро Яцик, один з найвизначніших меценатів серед українців на чужині. Він — голова канадського ФКУ і член Головної Екзекутиви.

Приятелі Українського Гарварду

У п'ятницю, 9-го листопада, д-р Роман Процик, член ГЕ і діючий голова Товариства „Приятелі Українського Гарварду" відбув зустріч з українською молоддю Лорейну, на якій засновано Відділ згаданого товариства. Вписалось в члени 17 осіб молодшого покоління. Це вже другий Відділ, а в Америці це нове Товариство нараховує уже 200 членів. Незабаром основуватимуть в Детройті Відділ Т-ва ПУГ, а відтак теж в інших місцевостях.

Зустріч з адвокатами

Цього ж вечора містоголова ФКУ — Богдан Тарнавський і мгр Едвард Касинець, бібліотекар УНІГУ взяли участь в Товариській зустрічі — вечері — в Клівленді з адвокатами Йосипом Ґацом та його сином, який саме закінчив правничі студії і стає партнером свого батька, як теж і інж. Богданом Чопком (визначний меценат ФКУ і член Клівлендського Комітету ФКУ), який був господарем тієї гостини, в якій взяли участь теж інж. В. Лагошняк і мгр Орися Лагошняк — Клівлендські активісти. Обмін інформаціями, порадами, обдумування методів діяльности ФКУ та перш усього скріплювання дружби між присутніми творили зміст того вечора.

Ділові наради

У суботу учасників конференції (42 особи) гостили завжди гостинні українські пані Лорейну. Господарями були Богдан і Марія Дейчаківські. В пополудневих годинах відбулись ділові наради й звітування про працю УНІГУ та діяльність ФКУ, дискусія й висновки: продовжувати невтомно збіркову кампанію ФКУ, щоб в якнайскоршому часі завершити творення фундації Українського Наукового Інституту Гарвардського університету.

Тринадцять років тому ФКУ, домовившись з Гарвардським університетом, визначив мету кампанії: 3.8 мільйонів долярів (1.8 — катедри; 2 мільйони — Інститут). Досі передано на нерушиму українську фундацію в Гарварді — 3.3 мільйонів долярів.

Що це нерушима фундація?

При тому треба підкреслити, що українська громадськість, на жаль, не зрозуміла ще й досі як створена наша фундація в Гарварді. Передана сума творить підставову нерушиму фундацію. Цього капіталу не можна надщерблювати, зуживати. Ніхто на це немає права. Лише відсотковий прибуток (коло 5%) з тієї фундації призначується для бюджету Українського Гарварду. Тож до диспозиції українськії науки в Гарварді не є мільйони, а незначна сума (на щастя — постійна, кожнорічна) менша від річних прибутків хоч би американського лікаря, чи іншого видатного професіоналіста.

Дружба з українською громадою в Лорейні

У вечірніх годинах суботи відбулась тепла зустріч з Лорейнською громадою. Із зацікавленням вислухали присутні (коло 60 осіб) доповідей Е. Касинця, Б. Тарнавського, Р. Процика, П. Яцика й організаційного референта ФКУ—В.Лагошняка. Учасники тієї неперشої зустрічі (в Лорейні відбулись досі три Крайові З'їзди ФКУ і дві Конференції) висловлювали підтримку справі ФКУ, окреслюючи її як актуальну, необхідну, корисну, як конкретне патріотичне зусилля для добра українського народу.

Відзначення Дейчаківських і Беців

Подружжя Дейчаківських і Беців (вони визначні меценати ФКУ) обдаровано книжками з відповідними присвятами, що їх писали С. Хемич — голова ФКУ і О. Пріцак — Директор УНІГУ. Дейчаківські — меценати ФКУ й неструджені активісти ФКУ, доклали багато ініціятиви, трудів та старань для реалізування задуму ФКУ. Беци — подивугідні жертводавці при гострій свідомості та розумінні ролі української науки в боротьбі за життя нації.

Вітання висловив Б. Дейчаківський детройтській багаточленній репрезентації, а п-ні Комічак — фінансова референтка Комітету ФКУ в Піттсбургу передала чека, який включав пожертви понад 20-ти піттсбурзьких українців.

Щоб запевнити українській науці творчий розвиток

У неділю відбулось в Клівленді засідання тоді присутніх в Огайо п'яти членів ГЕ, на якому Петро Яцик поінформував про діяльність ФКУ в Канаді, ілюструючи свою доповідь щойно виданою його комітетом брошурою „Закінчім розпочате діло". Ця інформація дала матеріял для обговорення нових методів збіркової акції.

Лорейнська конференція скріпила ще більшу дружбу активістів ФКУ і їхню непохитну настанову невтомно трудитись, щоб запевнити українській науці в Гарвардському університеті творчий розвиток.

Дещо про заслуженого діяча п. Я. Шишковського

У 1913 році до цієї благословенної Америки, країни всіх благ приїхав на заробітки з рідного краю з міста Шумська на Волині, 25 річний молодий чоловік, православного віровизнання Яким Шишковський.

Спочатку зупинився він у Ню Йорку, а згодом в Нюарку, Н. Дж. в околицях якого живе і тепер.

Народившись в 1887 році на землі, яка була під польською та московською окупацією, виховувався в умовах державних систем, які пригнічували український нарід: в накиненні чужих звичаїв, мови і зокрема в створенні мізерних життьових умов. Коли йому сповнився 21 рік, царський уряд покликав його до військової служби, в якій він і прослужив повних чотири роки.

Повернувшись додому, Я. Шишковський не бажав уже далі жити в тиж тяжких і скрутних умовах і вирішив виїхати до Америки, щоб там шукати кращої долі.

Поселившись в Нюарку, він почав працювати в одній із фабрик, де вироблялася шкіра, де і був затруднений довший час.

Скупчення більшої кількости населення в цій околиці заставило українців подумати про заснування своєї рідної української церкви. В 1918 році цей задум здійснився і на терені м. Нюарку заснувалася перша українська православна парафія — церква Святого Вознесення. 19-го жовтня 1918 року відбулося торжественне посвячення церкви, яке довершив сирійський архиєпископ Ґерманос, бож у тому часі в ЗСА ще не було українського православного Єпископа. Зорганізування цієї парафії здебільша походило з людей-галичан, що перед цим були греко-католицького визнання. Першим священиком цієї церкви був. д-р Микола Копачук, що походив з Буковини. В 1919 році ця парафія уже нараховувала понад 700 родин, мала рідну Українську Школу, величавий хор і оркестру. І ось у цю, новозорганізовану парафію церкви Святого Вознесення ввійшов і пришелець з Волині, п. Яким Шишковський. Вступив він до неї з небагатьма, в той час, українцями, які були православними і походили з великої України.

За старанням священика і великої зорганізованої громади в Нюарку, Митрополит Василь Липківський з нашої столиці Києва надіслав до ЗСА Архиєпископа Ів. Теодоровича, який замешкав тут у Нюарку, а 13-го березня 1924 року відбувся перший Собор, у якому взяли участь 18 священиків, які вже мали 14 зорганізованих парафій. На цьому першому принятті і був один, що ще живе сьогодні, і якому 9-го вересня сповнилось 92 роки, це — п. Яким Шишковський.

У 1926 році п. Я. Шишковського Загальні Збори парафії вибрали на секретаря, а згодом і на голову. Бувши протягом 18 років часу головою парафії, п. Я. Шишковський прослужив чесно. Він брав активну участь у різних як церковних, так і громадських організаціях чим немало прислужився у житті української громади. Останні 40 років він безперебійно і до 1979 року був касиром Братства Святого Вознесення при церкві Св. Вознесення, спочатку в Нюарку, а тепер у Мейплвуді, Н.Дж.

Як зазначено вище, 9-го вересня м. р. п. Я. Шишковському сповнилося 92 роки життя. З приводу цього президент ЗСА Джіммі Картер і його дружина Розалин надіслали на адресу п. Я. Шишковського картку-листа з нагоди дня його народження. У перекладі на українську мову цей лист звучить так: „Ми раді привітати Ваші уродини. Бажаємо радости у Вашому особливому дні, а також і в майбутньому — Джіммі Картер, Розалин Картер".

Сьогодні п. Яким Шишковський є вповні духово і фізично здоровий. Він систематично відвідує церкву. Цікавиться її життям та життям приналежних до неї організацій. Є членом Товариства Прихильників Державного Центру УНР, та членом Української Народної Помочі.

З нагоди 92-річчя його народження, українська православна парафія церкви Святого Вознесення на чолі з її настоятелем о. Іваном Наконечним, Парафіяльний уряд та всі прицерковні організації побажали Ювілятові, невтомному працівнику на церковній ниві, і одному з найстарших членів парафії і основоположників її, п. Якиму Шишковському — кріпкого здоров'я та радости в житті.

К. Степовий

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 18-го СІЧНЯ 1980 р.

НЮАРК-ІРВІНҐТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 371 Відд., о год. 7-ій веч. в залі УНДому в Ірвінґтоні. Проситься чл. вирівняти залеглі вкладки. — Стефанія Стеців, гол., В. Шпирка, заст. гол., Леся Назарук, кас., Ю. Баранюк, фін. секр.

НЕДІЛЯ, 20-го СІЧНЯ 1980 р.

КЛІФТОН, Н. Дж. Збори Т-ва ім. Т. Шевченка 64-ий Відд., о год. 1-ій по пол., біля церкви Св. Марії, Вашінґтон вул. Проситься всіх чл. на збори. — Управа.

БРІДЖПОРТ, Конн. Річні збори Т-ва Українська Січ 59-ий Відд., о год. 2:30 по пол. в церковній залі при 457 Noble Ave. Проситься всіх членів прибути на збори. Після зборів, буде прийняття для членів. — Д. Стець, гол., Т. Сливінський, фін. секр.